

ОБЩИНА ГУРКОВО

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГУРКОВО 2025-2028г.

Приета с Решение № 230/27.06.2025 г. по Протокол № 21

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание на проблема
2. Причини за възникване на проблема
3. Динамика на популацията на безстопанствените кучета

II. ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели на програмата
2. Задачи на програмата
3. Принципи на програмата

III. МЕТОДОЛОГИЯ

IV. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

V. УЧАСТНИЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране
2. Време за изпълнение на Програмата

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТТА НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ

1. Качествени промени
2. Количествени подобрения
3. Критерии за изпълнение на програмата

VIII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата
2. Докладване и отчетност
3. Уведомяване на обществеността

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните /ЗЗЖ/, в съответствие с изискванията на Глава пета от ЗЗЖ и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) по отношение на грижата и хуманното отношение към безстопанствените животни и начините за трайно намаляване на тяхната популация и обхваща периода 2025-2028 г.

Програмата се основава на принципите, заложи в ЗЗЖ, във връзка с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

1.Описание на проблема

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на община Гурково има многостранни измерения – здравни, социално-битови, икономически и екологични.

Овладяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяването на контрол и намаляване броя им до минимум. Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания, замърсяване на околната среда. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите.

Друг аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани. Налице е недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

2.Причини за възникване на проблема

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер, като:

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

- Недостатъчния контрол върху регистрацията и популацията на домашните кучета /изоставяне на домашни кучета от собствениците, същите свободно се размножават и стават причина за увеличаване популацията на безстопанствените кучета/;
- Нерегламентирана търговия и развъдна дейност с кучета;
- Временното използване на кучета за пазачи на сгради, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- Не постигането на задоволителен резултат от прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;
- Липсата на достатъчен финансов ресурс за справяне с проблема ограничава възможността за прилагане на ефективна система за регулиране популацията на безстопанствените кучета.

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол над домашните кучета, по отношение на поведението им на разгонени животни. В резултат на това поведение се продуцира ново бездомно поколение. Така на “входа” на популацията от бездомни кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни, както и от новопридошлите кучета от различни райони. Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална според естествените природни закони. Този максимум се нарича “носец капацитет на средата” и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на бездомните кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на бездомните кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е ще се наблюдава временно намаляване броя на уличните кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Единствените доказани ефективни подходи за установяване на контрол върху кучешката популация са:

- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивните безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

3. Динамика на популация на бездомните кучета

Във връзка с определяне динамиката на популацията на безстопанствените кучета се извършва преброяване на територията на всяка община. Преброяването се извършва веднъж на всеки две години. Преброяването следва да започне след уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. Кметът на община Гурково издава заповед за извършване на преброяването по специална методика, отчитаща приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация. При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

II. ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели на програмата

Основната цел на тази Програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при който усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в обща посока намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретните цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашните кучета, кастрация и връщане по места на социализираните кучета, които се поемат за обгрижване от страна на гражданите, организации и общини.

Подцелите на настоящата Програма са:

- Установяване на контрол върху популацията от домашни и бездомни кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на средата;
- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популация съгласно разпоредбите на действащото законодателство;
- Намаляване до минимум на рисковете от разпространяване на зоонози;
- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета и хуманно отношение към животните, насърчаване на тяхната кастрация и регистрация;

2. Задачи на програмата

Задачите на Програмата са следните:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета на територията на община Гурково до трайното изчезване на явлението „безстопанствено куче“;

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

- Контрол върху отглеждането на домашни кучета;
- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни;
- Повишаване качеството на чистотата на селищната среда;
- Изготвяне и провеждане на образователни и информационни кампании, съгласно чл.2 от Закона за защита на животните;
- Стимулиране на кастрацията на домашните кучета.
- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета.
- Идентификация и регистрация на домашните кучета, отглеждани на територията на община Гурково.

3. Принципи на програмата.

Настоящата Програма се основава на следните принципи:

- Постигане на здравословна среда за гражданите на Община Гурково и подобряване хуманното отношение към животните;
- Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

Препоръките на Световната здравна организация и успешният световен опит налагат прилагането на регламентираните от Закона за защита на животните методи:

- Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
- Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
- Задомяване/осиновяване на безстопанствените кучета.
- Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
- Регистрация на домашните кучета.
- Контрол върху отглеждането на домашни кучета.
- Провеждане на информационни и образователни програми и кампании за популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета и подобряване на чистотата на селищната среда.

IV. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ:

МЯРКА I. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково.

1. Кастрация, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка /за кратко наричани обработки/ и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета.

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

- Обработката на безстопанствените кучета се извършва от ветеринарен лекар упражняващ ветеринарномедицинска практика, който притежава амбулатория и с който ежегодно Община Гурково сключва договор.

- Обработката се извършва на принципите на масова кастрация по райони и във връзка с постъпили жалби и сигнали от граждани.

- Залавянето на безстопанствените кучета се извършва съгласно изискванията на чл.42, ал.1 от Закона за защита на животните.

- Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от Закона за защита на животните.

2. Евтаназия на болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

- Неизлечимо болни и доказано агресивни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и чл.51 от Закона за защита на животните.

- Кучетата, участвали в инциденти се залавят приоритетно, при възможност в рамките на 24 часа след подаване на сигнала.

- За върнатите по места обработени кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях, като подпишат декларация по чл.47, ал.3 от Закона за защита на животните и изпълняват изискванията на чл.49 и чл. 50 от същият закон, а именно:

- да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорности;

- да заверяват ежегодно паспорта на кучето в общинска администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации;

- да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучето към животни и хора;

- Съгласно разпоредбите на чл.48 от Закона за защита на животните, не се допуска връщане на обработените безстопанствени кучета в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до детски площадки за игра на деца.

3. Поддържане на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписват датата и мястото на обработката, ветеринарният лекар, извършил манипулацията, мястото, на което е върнато кучето.

4. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствените животни.

5. Провеждане на информационно-образователни кампании.

МЯРКА II. Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът по изпълнение на програмата се извършва от упълномощени от кмета на Община Гурково лица, както и от кметовете и кметските наместници на населените места на територията на общината.

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

МЯРКА IV. Регистриране на домашните кучета, отглеждани на територията на Община Гурково.

1. Регистрацията на домашните кучета се извършва съгласно чл.174 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. В Община Гурково е създаден и се поддържа регистър на домашните кучета, в който се вписват данните на животните и техните собственици.

V. УЧАСТНИЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. Местна власт:

- Общински съвет Гурково приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково и предвижда необходимите средства в бюджета за изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.
- Кметът на община Гурково организира изпълнението на Програмата, сключването на договори с приюти и стационарни и подвижни амбулатории и ежегодно внася отчет за изпълнението ѝ пред Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл.40, ал.4 от Закона за защита на животните.

2. Ветеринарни власти, които:

- Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.
- Извършват контрол върху дейностите по Програмата.
- Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените безстопанствени кучета.

3. Организации за защита на животните /ОЗЖ/:

- Съдействат на общината при изпълнение на Програмата.
- Организируют разяснителни и информационни кампании, обучителни програми в училищата, обучение на собствениците на домашни кучета.
- Поемат надзора върху обработените безстопанствени кучета.
- Осъществяват съдействие на местната власт.
- Организируют и провеждат задомителни кампании.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1.Източници на финансиране

Източниците на финансиране и материалното обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурковоса:

- Държавен бюджет;
- Общински бюджет;
- Постъпленията от такса за притежаване на куче;
- Дарения от физически и юридически лица;

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

- Европейски проекти и международни програми;
- Финансови средства от организациите за защита на животни;

2. Време за изпълнение на Програмата

Настоящата Програма влиза в сила след приемането ѝ от Общински съвет – Гурково и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината или до приемане на нова Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ

С изпълнението на Програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

1. Качествени промени:

- Повишаване на безопасността в населените места и намаляване на социалното напрежение.
- Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
- Утвърждаване на европейски критерии за третиране на животните.
- Намаляване на социалното напрежение.

2. Количествени подобрения

- Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.
- Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.
- Повишаване на постъпленията от таксата за притежаване на куче.
- Преброяване и мониторинг на популацията на безстопанствените кучета.

3. Критерии за изпълнение на програмата

- Брой на обработените животни.
- Брой на регистрираните домашни кучета.
- Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- Брой на кастрираните домашни кучета.
- Брой на задомените безстопанствени кучета.
- Годишен отчет за извършваните дейности по Програмата и резултати представени от кмета на общината пред Българската агенция по безопасност на храните.
- Брой на повторно обработените животни /реваксинация и обезпаразитяване на вече кастрирани животни/.

VIII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата

Изпълнението на общинските програми и планове за действие по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управляват от кметовете на общини. Оценката се реализира с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност

Кметовете на общини, ежегодно до 1 март внасят отчет за изпълнението на Програмата до Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните /БАБХ/, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма.

3. Уведомяване на обществеността

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на Община Гурково в срок до 14 дни от тяхното приемане.

Ежегодния отчет за изпълнението на Програмата по чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на Община Гурково.

Приложение №1 – План за действие

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Гурково е изготвена съгласно чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, приета е с Решение №....., по Протокол № на Общинския съвет и влиза в сила, след приемането ѝ от Общински съвет Гурково за срок 2025- 2028 г.

Приложение №1

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

**КЪМ ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГУРКОВО 2025-2028г.**

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране и прогноза за необходимите ресурси в лв.	Очакван ефект
1.	Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на животните по местата на залавянето им				
1.1	Осигуряване на стационарни и/или мобилни амбулатории за обработка на безстопанствени и домашни кучета	Община; Организация за защита на животните	2025; 2026; 2027, 2028.	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни в квартали, животновъдни зони, и др.
1.2	Организиране на	ОДБХ;	Ежегодно	Общински	Масово извършваните мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета,

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

	съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствени кучета	Община; Организация за защита на животните		бюджет; Дарения; Проекти	допринася за по-бързото и сигурно овладяване на популацията на уличните кучета на дадена територия, а бързото им връщане по местата на залавянето им гарантира недопускането на други, необработени кучета в ареала.
1.3	Просветно– информационни кампании	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Постоянен		Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.
1.4	Преброяване на безстопанствените кучета на територията наОбщина Гурково	Община; Организация за защита на животните	Веднъж на две години	Общински бюджет; Дарения;	Възможност за точна преценка промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
2.	Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.				

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

2.1	Изграждане на мрежа от обособени места за свободно разхождане на домашни животни	Община	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Европейски фондове	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
2.2	Разширяване функционалността на електронен регистър за административна регистрация на домашни кучета.	Община	2025-2028 г.		Подобряване обслужването на граждани – собственици на домашни кучета при административната регистрация на животните. Повишаване събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
2.3	Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	ОДБХ; Организация за защита на животните	Постоянен		Изпълнение на нормативно изискване към ветеринарните лекари за предоставяне на тази информация. Събраната информация би дала ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на Община Гурково.
2.4	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно	Общински съвет/ Община/ ОДБХ/ ОЗЖ	При нормативна и фактическа необходимост		Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Гурково 2025-2028 г.

	действащото законодателство.				
2.5	Предписания и санкции за собственици, незаплатили “такса за притежаване на куче” и нарушаващи общинските наредби за притежаване и отглеждане на куче.	Община	Постоянен		Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към собствениците на домашни кучета.
2.6	Организиране и провеждане на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на домашни кучета.	ОДБХ; Организация за защита на животните; Община	Ежегодно		Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.
2.7	Просветно-информационни кампании	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.